

У цьому контексті формується новий наратив: «ми маємо право бути». Це не просто політичне гасло, а глибокий правовий смисл, який поєднує право на державність, право на свободу та право на гідність. Він стає частиною колективної правової ідентичності, визначаючи місце України у світі та її здатність відстоювати власний правовий статус.

У заключенні підкреслимо, що війна стала каталізатором глибокої зміни правової ідентичності українців. Вона радикально трансформувала досвід взаємодії з державою, актуалізувала гідність як центральну правову цінність, посилила громадянську відповідальність і надала праву нового, екзистенційного змісту. У цих умовах українці переосмислили державу, право, відповідальність і власну суб'єктність.

Сформовані у війні правові смисли – довіра до інституцій, відчуття держави як «свого» суб'єкта, готовність діяти спільно, усвідомлення права як інструмента самозахисту – стають фундаментом нової моделі громадянсько-державних відносин. Ця трансформація має довгострокові наслідки для майбутньої української державності, оскільки закладає підвалини для зрілої правової культури, відповідальної політичної нації та стійкого демократичного розвитку.

Список використаних джерел

1. Рабінович П. Основоположні права людини: до загальнотеоретичної інтерпретації. *Філософія права і загальна теорія права*. № 1–2/2015. С. 327–341.

СОГА Людмила Василівна,
доцент кафедри іноземної філології,
перекладу та методики навчання
Університету Григорія Сковороди
в Переяславі, кандидат історичних наук

РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В ІНШОМОВНОМУ ДИСКУРСІ

Проблема української національної ідентичності є однією з ключових у сучасному гуманітарному знанні, особливо в умовах глобалізації та активної міжкультурної комунікації. Формування та репрезентація ідентичності держави відбуваються не лише у внутрішньому культурному просторі, а й за його межами – через іншомовні тексти, медіа, політичні заяви, художню літературу та офіційні документи.

Іншомовний дискурс відіграє важливу роль у створенні образу України в міжнародному середовищі, адже саме через нього іноземна аудиторія отримує знання про історію, культуру, політичні процеси та світоглядні засади українського суспільства. Тому дослідження мовних механізмів репрезентації української національної ідентичності в іншомовному дискурсі є актуальним і відповідає проблематиці сучасних філологічних та міждисциплінарних студій.

Метою статті є аналіз особливостей репрезентації української національної ідентичності в іншомовному дискурсі та визначення основних лінгвістичних засобів її формування.

Поняття національної ідентичності охоплює сукупність культурних, історичних, мовних та світоглядних характеристик, які об'єднують спільноту та забезпечують її самоусвідомлення. За визначенням сучасних науковців, національна ідентичність формується в процесі соціальної комунікації та значною мірою залежить від мовного чинника [1, с. 45].

Мова є не лише засобом спілкування, а й інструментом конструювання реальності, адже через мовні структури передаються цінності, національні міфи та колективна пам'ять. У цьому контексті іншомовний дискурс виступає посередником між українською культурою та глобальним світом, транслюючи певну інтерпретацію української ідентичності [2, с. 112].

Іншомовний дискурс охоплює широкий спектр текстів: публікації міжнародних медіа, офіційні документи міжнародних організацій, політичні виступи, аналітичні матеріали та художні твори. Усі ці тексти формують уявлення про Україну та українців у свідомості іноземного реципієнта.

Репрезентація української ідентичності в іншомовному дискурсі здійснюється через:

- номінацію (назви, терміни, етноніми);
- оцінні характеристики;
- метафоричні образи;
- історичні та культурні алюзії.

Важливим аспектом є те, що іншомовний дискурс часто відображає не лише об'єктивну реальність, а й ідеологічні настанови автора або медіаплатформи, що впливає на інтерпретацію української ідентичності [3, с. 78].

Одним із ключових механізмів репрезентації є використання лексичних одиниць із національно-культурною семантикою. Такі слова, як *nation*, *independence*, *sovereignty*, *identity*, у поєднанні з топонімом *Ukraine* формують уявлення про державність та самостійність країни.

Не менш важливу роль відіграють дискурсивні стратегії, зокрема:

- стратегія ідентифікації (підкреслення унікальності української культури);
- стратегія легітимації (обґрунтування права України на державний суверенітет);

– стратегія протиставлення (розмежування «свого» та «чужого») [4, с. 203].

У сучасному іншомовному медіадискурсі часто простежується акцент на історичній тяглоті української державності, європейських цінностях та прагненні до демократичного розвитку, що формує позитивний образ української національної ідентичності.

Світоглядні засади української ідентичності в іншомовному дискурсі відображаються через наративи свободи, боротьби за незалежність та культурної самобутності. Такі наративи мають значний вплив на формування міжнародної солідарності та підтримки України [5, с. 59].

Водночас спостерігається проблема спрощення або стереотипізації образу України, що зумовлює необхідність критичного аналізу іншомовних текстів з позицій філології та дискурс-аналізу.

Отже, іншомовний дискурс є важливим чинником формування та трансляції української національної ідентичності в міжнародному просторі. Через мовні та дискурсивні засоби відбувається конструювання образу України, який впливає на світоглядні уявлення іноземної аудиторії. Дослідження репрезентації української ідентичності в іншомовному дискурсі є перспективним напрямом сучасної іноземної філології та сприяє глибшому розумінню міжкультурної комунікації.

Список використаних джерел

1. Сміт Е. Національна ідентичність / пер. з англ. Київ : Основи, 1994. 224 с.
2. Гайдеггер М. Мова і буття. Харків : Фоліо, 2010. 176 с.
3. Fairclough N. Discourse and Social Change. Cambridge : Polity Press, 1992. 259 p.
4. Водак Р. Дискурс і влада. Львів : Літопис, 2011. 312 с.
5. Бахтін М. М. Естетика словесної творчості. Київ : Мистецтво, 2003. 320 с.

